

Sygn. akt I 1 Ca 393/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Koninie , I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Złoty

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Partnerskich Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej w S.

przeciwko A. A.

o zapłatę

na skutek apelacji i zażalenia powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Koninie

z dnia 24 lipca 2014r. sygn. akt I C 939/14

oddala apelację i zażalenie .

Iwona Złoty

Sygn. akt I 1 Ca 393/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt IC 939/14 Sąd Rejonowy w Koninie zasądził od pozwanej A. A. na rzecz powódki (...) Partnerskich spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w S. kwotę 1.440,17 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 26 września 2013 roku do dnia zapłaty (punkt I wyroku), zasądził od pozwanej na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty 90,00 złotych od dnia 29 listopada 2013 roku do dnia zapłaty (punkt II wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt III wyroku) oraz należność zasądzoną w punkcie I wyroku rozłożył na 10 miesięcznych rat, i tak:

- pierwsza rata w kwocie 144,14 złotych
- następne raty w kwocie po 144,00 złotych

płatne do dnia 25 każdego miesiąca ,począwszy od miesiąca listopada 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia w terminie płatności którejkolwiek z raty, przy czym ostatnia rata płatna w miesiącu sierpniu 2015 roku wraz

z należnymi odsetkami umownymi, określonymi w punkcie pierwszym wyroku (punkt IV wyroku) oraz nie obciążył pozwanej kosztami procesu (punkt V wyroku).

Powyższy wyrok zaskarżyła powódka składając apelację oraz zażalenie.

W złożonej apelacji powódka wskazała, iż zaskarża wyrok w części, tj. w punkcie 4 i zarzuciła:

1. błąd w ustaleniach faktycznych – polegający na niezgodności ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, a w szczególności poprzez ustalenie, że strona powodowa nie jest w stanie spłacić należności jednorazowo,
2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie oraz braku wszechstronnego ich rozważania.

W oparciu o powyższe zarzuty apelująca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 4 poprzez nierozłożenie należności na raty i zapłaty jej w całości,
2. zasądzenie od pozwanej kosztów procesu za obydwie instancje wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego,

ewentualnie

3. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W złożonym zażaleniu powódka wskazała, że zaskarża wyrok w części, w której Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego i zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 98 § 1 k.p.c. i art. 100 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu ponoszonych przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika, podlagających stosunkowemu rozdzieleniu wobec wygranej powódki w całości.

W oparciu o powyższe skarżąca wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie przez Sąd I instancji od pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za I instancję według norm przepisanych,
2. rozpoznanie zażalenia w trybie art. 395 § 2 k.p.c. przez Sąd I instancji, jako oczywiście uzasadnionego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarówno apelacja powódki, jak i wywiedzione przez nią zażalenie okazały się nieuzasadnione.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji, istotne dla rozstrzygnięcia, nie budzą żadnych wątpliwości. Stąd te ustalenia, jak i poczynione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wywody prawne, w tym przede wszystkim odnoszące się do sytuacji materialnej pozwanej A. A. Sąd odwoławczy w pełni podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Wbrew stanowisku skarżącej nie ma podstaw do zmiany orzeczenia Sądu I instancji w zaskarżonych częściach.

Zakres zaskarżenia apelacyjnego obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o rozłożeniu należności głównej na raty, a argumentacja skarżącej skupia się w zasadzie na wykazaniu niewłaściwej oceny sytuacji materialnej pozwanej w kontekście zakresu obowiązku zapłaty kwoty 1.440,17 złotych.

W ocenie Sądu Okręgowego kwestionowanie orzeczenia w zakresie rozłożenia na raty nie stanowi konsekwencji – jak błędnie wskazuje apelująca – nieprawidłowej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.), ale naruszenia innego przepisu prawa procesowego, tj. art. 320 k.p.c., który przewiduje,

w szczególnie uzasadnionych wypadkach możliwość rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia tego świadczenia.

W doktrynie wskazano, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko

„w szczególnie uzasadnionych wypadkach”, tj. wówczas, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (vide: A. Jakubecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366, red. H. Dolecki, T. Wiśniewski, publ. LEX 2013).

Ocena, czy zachodzą wskazane powyżej przesłanki należy zatem do Sądu orzekającego, któremu ustawodawca pozostawił swobodę, ograniczoną – podobnie, jak przy ocenie materiału będącego podstawą ustaleń faktycznych (art. 233 § 1 k.p.c.) – doświadczeniem życiowym i zasadą wszechstronności.

Lektura akt sprawy pozwala – wbrew stawianym zarzutom – zaaprobować dokonaną przez Sąd I instancji ocenę w zakresie sytuacji majątkowej pozwanej A. A., która w istocie nie pozwala na jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia. Apelujący natomiast poza głoślośnymi twierdzeniami oceny tej skutecznie nie zakwestionował. Sam fakt zamieszkiwania

w nieruchomości przedstawionej na dołączonej do apelacji fotografii nie może świadczyć o wysokim statusie majątkowym pozwanej, skoro – jak wskazuje sama apelująca – środki na jego budowę pochodziły z pracy męża A. A., z którym obecnie pozostaje w separacji. Bez wpływu na dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę stanu majątkowego pozwanej pozostaje także okoliczność, że otrzymuje ona na utrzymanie małoletnich dzieci kwotę 1.000 złotych miesięcznie od ich ojca, skoro kwota ta

w całości wydatkowana jest właśnie na pokrycie potrzeb dorastających dzieci, które bez wątpienia są znaczne. Pozwana natomiast – jak deklaruje – nie posiada stałego źródła dochodu, a podejmuje jedynie dorywcze prace, co w świetle okoliczności sprawy nie może budzić wątpliwości. Gdyby bowiem

w istocie – jak podnosi apelująca – pozwana znajdowała się

w dobrej kondycji finansowej, z uwagi na wsparcie finansowe ze strony męża, to z pewnością nie zaciągałaby pożyczki na kwotę zaledwie 900 złotych z tak długim okresem spłaty, ewentualnie bez trudu wywiązałaby się z takiego zobowiązania, czego nie uczyniła. Jako nieuprawnione zatem ocenić należy twierdzenia apelującej, w których z faktu bezrobocia pozwanej próbuje wywieść pozytywne dla siebie rozstrzygnięcie.

Sąd Rejonowy rozkładając zasadzoną od pozwanej kwotę,

w sposób należyty, w ocenie Sądu Okręgowego, wyważył jednocześnie interes apelującej. W istocie bowiem apelująca spółka jako profesjonalista nie poniesie negatywnych konsekwencji takiego rozstrzygnięcia, dlatego też nie można w żadnym razie podzielić argumentów skarżącej o jej dyskryminacji. Inaczej bowiem należy oceniać sytuację osób prawnych zajmujących się udzielaniem pożyczek, od osób fizycznych udzielających takich pożyczek jedynie sporadycznie.

Za prawidłowe uznać jednocześnie należy ustalone przez Sąd I instancji terminy płatności rat, ich ilość oraz wysokość, które w ocenie Sądu odwoławczego spełnią cel rozłożenia na raty, jakim jest przygotowanie pozwanej do spłaty należności.

Jak wskazano na wstępie za nieuzasadnione uznać także należy zażalenie powodowej spółki, w którym kontestuje rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zawarte w punkcie piątym wyroku.

Zgodnie bowiem treścią przepisu z art. 102 k.p.c.

w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten realizuje zasadę słuszności i stanowi wyjątek od ogólnej reguły obciążania stron kosztami procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi na jego

żądanie wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.) – tzw. zasada odpowiedzialności za wynik procesu.

Hipoteza przepisu art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania „przypadków szczególnie uzasadnionych” pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nie obciążania jej kosztami procesu (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I Cz 110/07,).

W judykaturze przyjmuje się ponadto, że ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna być dokonywana tylko wyjątkowo, gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd pierwszej instancji można przypisać cechy dowolności (vide: postanowieniu z dnia 17 kwietnia 2014 roku, V Cz 103/12, publ. LEX nr 1341712).

Szczegółowa analiza akt sprawy, w tym treści uzasadnienia sporządzonego przez Sąd I instancji wskazuje, że Sąd ten nie naruszył przepisu art. 102 k.p.c. Za jego zastosowaniem przemawia bowiem w istocie sytuacja materialna pozwanej A. A., która stała się zresztą podstawą do rozłożenia zasądzzonego na rzecz skarżącej świadczenia na raty, a której – jak wskazano powyżej – nie udało się podważyć skarżącej. Pomimo zatem, że w istocie pozwana jest stroną przegraną przedmiotowego postępowania, nie musi ona z uwagi na swą trudną sytuację życiową ponosić kosztów procesu przeciwnika, tj. skarżącej spółki.

Dodatkowo podnieść trzeba, że Sąd Rejonowy prawidłowo wywiódł, że drugą okolicznością przemawiającą za odstąpieniem od obciążania pozwanej kosztami procesu przemawia fakt uwzględnienia z urzędu okoliczności odnoszących się do żądania w przedmiocie wysokości odsetek.

Konkludując uznać trzeba, że nie ma podstaw do wzruszenia wyroku w zaskarżonych częściach.

Wobec powyższych rozważań i z mocy art. 385 k.p.c. oraz 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalono zarówno apelację powódki, jaki i wniesione przez nią zażalenie.

SSO Iwona Złoty